

Niska emisja poprzez rozwój programów gązomobilności dla samorządów

Zakopane 2017

Segment

Możliwości rynkowe

Samochody ciężarowe
i autobusy, floty

Transport morski

Zakłady przemysłowe
i ciepłownie

- Dostawca gazu, infrastruktury, maszyn i urządzeń
- Dostawca finansowania
- Integrator – dostawca usługi zaopatrzenia w energię

Segment autobusów miejskich i samochodów ciężarowych

Co to jest CNG?

CNG - sprężony gaz ziemny

Stanowi znakomitą alternatywę dla benzyny i oleju napędowego

Bezpieczne paliwo

- CNG jako paliwo stosowane jest praktycznie od początku motoryzacji.
- Jako dwukrotnie lżejszy od powietrza w razie rozszczelnienia instalacji gaz ulatnia się ku górze.

Gaz CNG to „...bezpieczniejsza, tańsza i bardziej ekologiczna alternatywa dla paliw tradycyjnych...”*

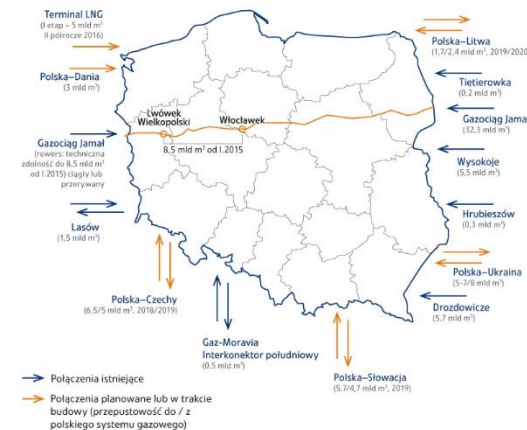
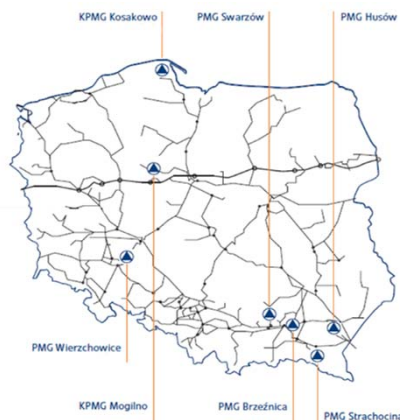
*Ewolucja stosowania paliwa gazowego do napędu pojazdów samochodowych i związane tym zagrożenia dla użytkownika /mgr inż. Tomasz Zgodziński, KP PSP w Wieluniu/

Stabilność dostaw gazu ziemnego w Polsce

- Konsumpcja gazu w Polsce w 2015 roku wynosiła:
15,8 mld m³
- 27,5 % gazu (przeliczenie na wysokometanowy 4,3 mld m³) pochodziła z polskich źródeł**
- Port LNG w Świnoujściu dysponuje już dziś możliwościami regazyfikacji **5 mld m³** (planowany udział w dostawach w 2018 roku ma wynieść **20%**)
- Interkonektory (razem z planowanymi do 2019 r.): **20 mld m³**
- Magazyny gazu w Polsce : **2,9 mld m³**

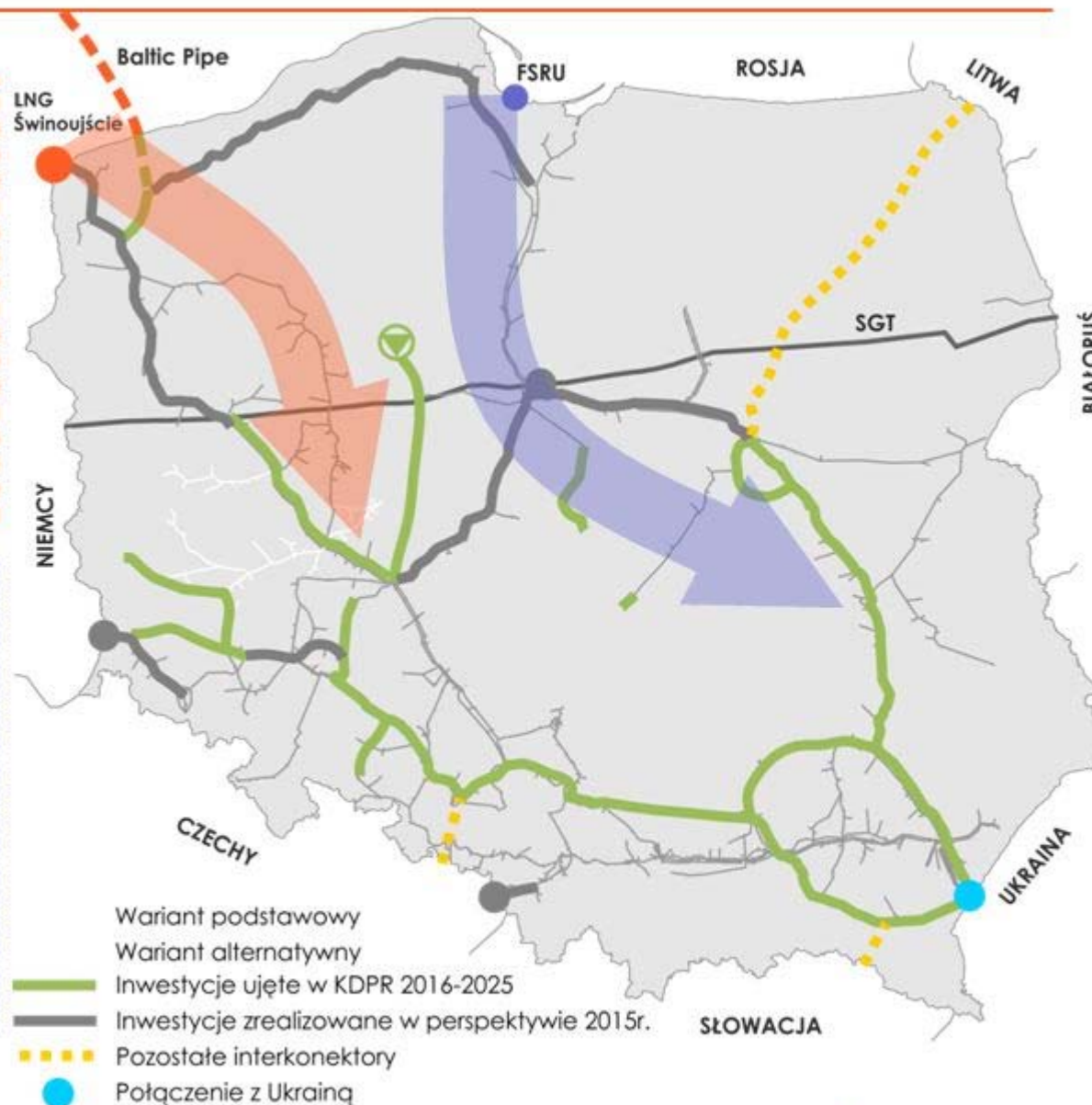
STRATEGIA ROZWOJU KRAJOWEGO SYSTEMU PRZESYŁOWEGO

Wariant podstawowy

- ✓ zwiększona zdolność regazyfikacji LNG na Terminalu w Świnoujściu: **7,5 – 10 mld m³**
  - ✓ połączenie z Danią: **do 10 mld m³**
  - ✓ rozbudowa systemu przesyłowego w północno – zachodniej Polsce umożliwiającą rozptył gazu z wymienionych kierunków
- Prawdopodobną lokalizacją magazynu gazu w tym wariantie rozwoju jest okolica miejscowości Damastówek.

Wariant alternatywny

- ✓ zwiększona zdolność regazyfikacji LNG na Terminalu w Świnoujściu: **7,5 – 10 mld m³**
  - ✓ FSRU w regionie Zatoki Gdańskiej: **do 10 mld m³**
  - ✓ Rozbudowa systemu przesyłowego umożliwiającą przesył gazu w kierunku południowo - wschodnim (eksport na Ukrainę)
- Prawdopodobną lokalizacją magazynu gazu w tym wariantie jest okolica miejscowości Białogarda.

WHO opublikowała w maju 2016 roku raport o zanieczyszczeniu powietrza w miastach

Polskie miasta należą do najbardziej zanieczyszczonych w UE

Na niechlubnej liście 50 miast europejskich są aż 33 polskie miasta.

W styczniu 2017 r. w Polsce normy pyłów PM10 i PM2,5 w niektórych lokalizacjach zostały przekroczone 30-to krotnie

Wszystkie miasta, które znalazły się na liście...

przekraczają co najmniej trzykrotnie zalecane przez WHO maksymalne stężenia pyłów.

=

Częsta chorób układu oddechowego i krążenia.

Długotrwałe oddychanie zanieczyszczonym powietrzem skutkuje skróceniem średniej długości życia.

Smog w polskich miastach

Smog – nienaturalne zjawisko atmosferyczne polegające na współwystępowaniu zanieczyszczenia powietrza wskutek działalności człowieka oraz niekorzystnych zjawisk naturalnych: znacznego zamglenia i bezwietrznej pogody.

W styczniu 2017 r. w Polsce normy pyłów PM10 i PM2,5 w niektórych lokalizacjach **zostały przekroczone 30-to krotnie**

Według Głównego Inspektora Sanitarnego poziomy alarmowe (300 mikrogramów na metr sześcienny, kiedy to samorządy powinny podjąć specjalne doraźne działania), przekroczone zostały w Radomsku, Rybniku, Żywcu, Zabrze, Częstochowie i Wodzisławiu Śląskim.

Źródła smogu w Polsce

Według raportu GIOŚ za 2015 r.:

Pył zawieszony PM10 - prawie wszystkie aglomeracje w Polsce miały **przekroczenia** zanieczyszczenia pyłem PM10. Główna przyczyna to ogrzewania domów – 83.3% kolejna to **transport w centrach miast – 7,4%**.

Pył zawieszony PM2,5 - główną przyczyną zanieczyszczenia jest spalanie poza przemysłem - 49,7%, **transport drogowy – 13,5%** oraz produkcja energii – 10%.

„W Warszawie transport drogowy odpowiada za 40% emisji PM10, 20% emisji PM2,5 oraz 15% benzo(a)pirenu.”

Źródło: <http://www.tworzymyatmosfera.pl/zanieczyszczenia-powietrza-a-transport-samochodowy> badanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

„...W aglomeracjach miejskich ruch uliczny odpowiedzialny jest za generowanie 99% tlenku węgla, 96% sadzy, 76% tlenków azotu i stanowi główne źródło innych niebezpiecznych związków, takich jak benzen, dwutlenek siarki. [...]

źródło: *Paliwa Gazowe w Miejskiej Komunikacji Autobusowej w Polsce*, Instytut Transportu Samochodowego, s. 4

Dlaczego **trzeba** wspierać pojazdy niskoemisyjne?

- Dyrektywa 2009/30/WE – m.in. w sprawie **ograniczania emisji gazów cieplarnianych**;
  - **6% redukcja emisji gazów cieplarnianych.**
- Dyrektywa 2009/28/WE w sprawie promowania **stosowania energii ze źródeł odnawialnych**
  - **10% udział energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym użyciu energii w sektorze transportowym.**
- Dyrektywa 2014/94/WE w sprawie **rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych**;
  - **średnia niezbędna odległość między punktami tankowania CNG powinna wynosić ok. 150 km, a dla LNG około 400 km,**
  - **zapewnienie pojazdom silnikowym napędzanym CNG możliwość poruszania się w aglomeracjach miejskich/podmiejskich i innych obszarach gęsto zaludnionych oraz na całym obszarze Unii, przynajmniej w istniejącej sieci bazowej TENT-T.**

Paliwa alternatywne w realiach Polski

Rekomendacje PIMOT do dokumentu: „Krajowe ramy polityki rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych”:

Wskaźniki emisyjności CO₂ z napędów alternatywnych na przykładzie pojazdów elektrycznych:

- Francja - 16 g CO₂ /km
- Niemcy - 92 g CO₂ /km.
- **Polska - 156 g CO₂ /km**

W 2014 r. raportowana przez koncerny motoryzacyjne średnia emisja CO₂ w Europie wyniosła **123,4 g/km**

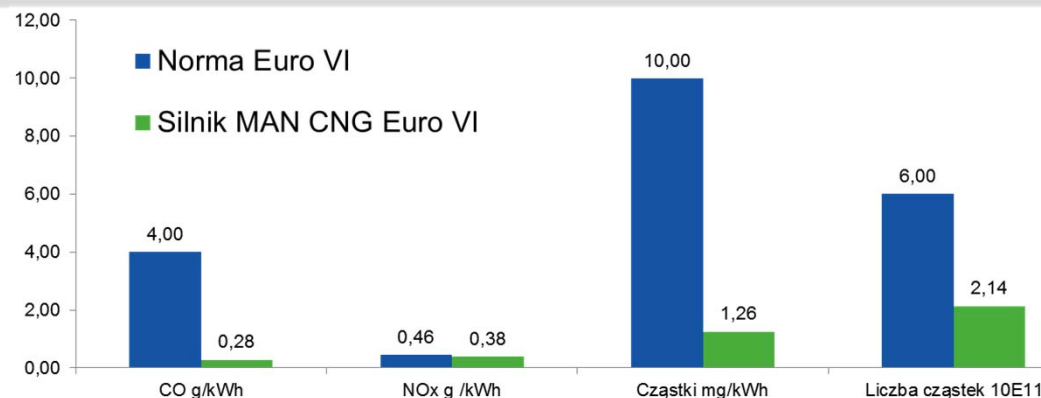
Treść opinii:

*„Nie można pomijać krajowych uwarunkowań związanych z tematem energii wykorzystywanej do wytwarzania energii elektrycznej. Jak wiadomo – wytwarzanie prądu elektrycznego w Polsce jest oparte o elektrownie węglowe. Tylko z tego względu środowiskowe aspekty stosowania pojazdów elektrycznych, mogą rodzić uzasadnione wątpliwości i napotkać w przyszłości na istotne ograniczenia. **Chodzi głównie o wysoki wskaźnik emisyjności pojazdów elektrycznych EV w krajowym systemie elektroenergetycznym.** W odniesieniu do CO₂ wynosi on 156 g CO₂ /km. Te same parametry dla Francji wynoszą: 16 g CO₂ /km, a dla Niemiec 92 g CO₂ /km. Na obecnym, początkowym etapie tworzenia ram politycznych rozwoju rynku infrastruktury paliw alternatywnych należałoby wziąć te parametry pod uwagę.”*

Autobusy CNG są z niskoemisyjne z natury

Porównanie emisji zasilania CNG z pojazdami benzynowymi i na olej napędowy

Składnik

W stosunku do benzyny

W stosunku do oleju napędowego

NOx – tlenki azotu

Obniżenie o 50-80%

Obniżenie do 80-90%

CO2 – dwutlenek węgla

Obniżenie o ok. 20%

Obniżenie o ok. 15 %

PM – cząstki stałe, sadza

Obniżenie o 60-80%

Obniżenie do 99%

Źródło: <http://www.gaz-tech.pl/cngopis.htm>

**CNG TO OBNIŻENIE OPŁAT
ŚRODOWISKOWYCH !**

Dlaczego warto promować pojazdy CNG?

Czy certyfikaty na normy emisji spalin mówią nam wszystko?

Węgry, Miskolc kwiecień 2016 roku

- Dostawa 75 autobusów MAN Lions City GL CNG- Euro VI
- Odniesienie autobusy Neoplan na olej napędowy Euro IV
- Ograniczenie emisji wg **pomiarów rzeczywistych (RDE by PEMS)**
  - mniej o 99,2 % NO_x (tlenki azotu),
  - **mniej o 80% PM (cząstki stałe 10-100 mikrometrów)**
  - mniej o 20% CO₂ (dwutlenku węgla)
- Ograniczenie emisji wynikających z norm **Euro IV vs. VI**
  - NO_x - 3,5 vs. 0,4 - mniej o 90 %,
  - **PM - 0,02 vs. 0,01 - mniej o 50 %**

Rzeczywista emisja autobusów CNG 2x mniejsza niż wynikałaby z porównania norm emisji

www.ngvglobal.com/blog/hungarian-tests-justify-fleet-upgrade-to-cng-0429

CNG jest 2-3 krotnie cichszy od Diesla

- Pojazdy zasilane dieslem - wyciszone są normatywnie do 80 dB(A) – pomiar w ruchu
- Ciężarówki CNG – spełniają holenderską normę PIEK hałas do 72 dB(A)
- Pojazdy CNG uzyskują pozwolenia na pracę w godzinach nocnych w miastach (**nieuciążliwa komunikacja miejska**, dystrybucja i pojazdy komunalne)

monitored by

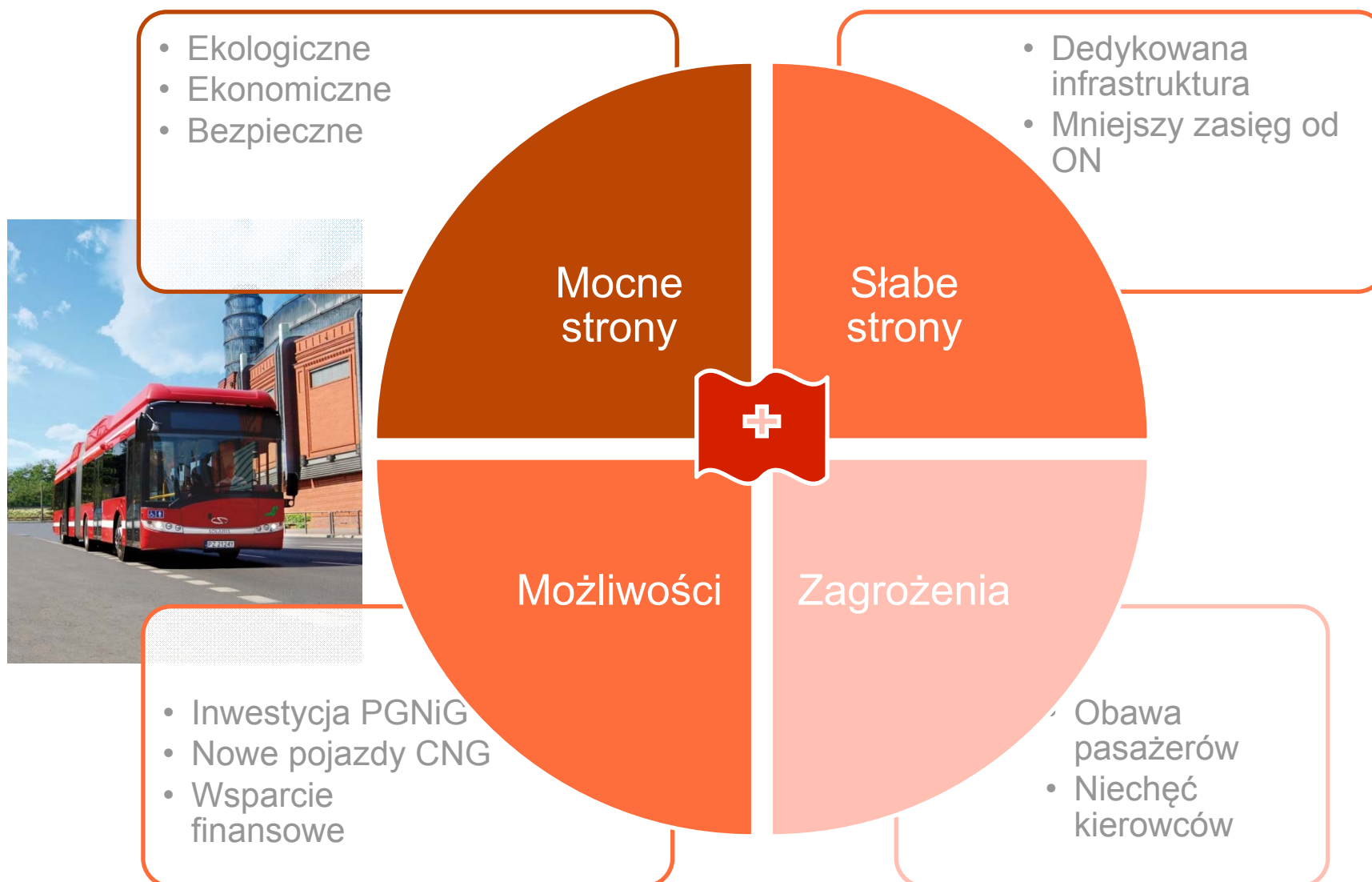
Piek

Analiza stosowania paliwa CNG w komunikacji miejskiej

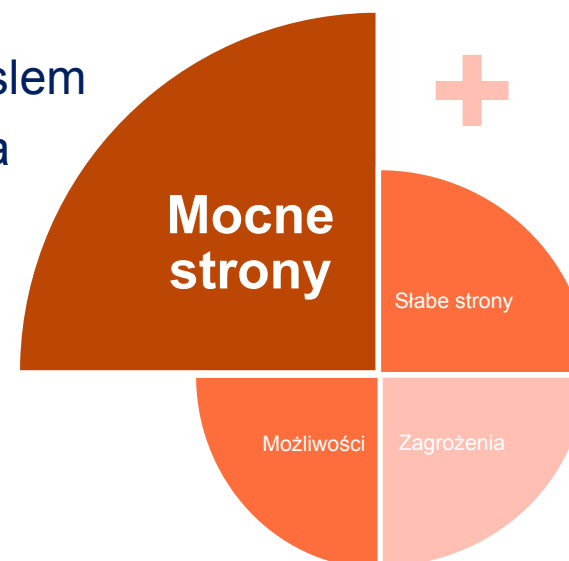

CNG – pełna analiza zastosowania paliwa

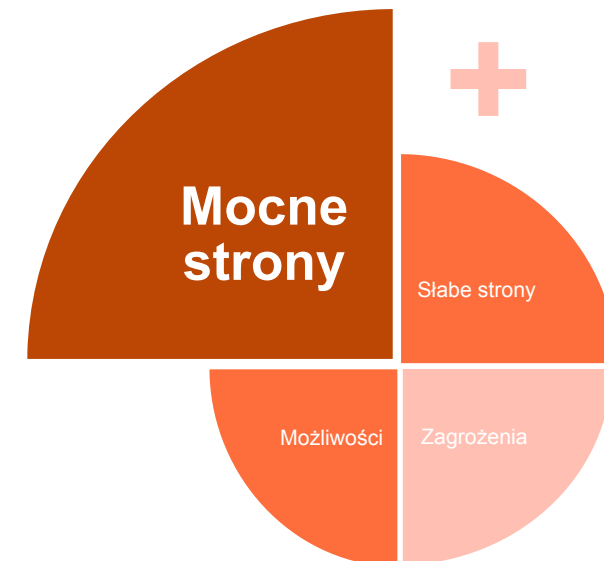
Mocne strony CNG

- Najczystsza technologia seryjnych silników spalinowych np. 20% emisji pyłów diesla Euro VI
- **Cena 1 Nm³ CNG $\approx$ 75% ceny 1 litra ON – ustalenia indywidualne**
- **Najniższy koszt wozokilometra spośród wszystkich paliw alternatywnych**
- 2-3 krotne obniżenie hałasu w porównaniu z dieslem
- Dywersyfikacja paliw napędowych + nowe źródła
- Możliwość wykorzystania biometanu i dalszego obniżenia śladu węglowego

Mocne strony CNG

- **Koszty obsługi i napraw porównywalne z dieslem (niższe w silnikach Euro VI?)**
- **Najniższy ślad węglowy spośród wszystkich pojazdów**
- **Ciągła inwestycja koncernów motoryzacyjnych – szeroka konkurencyjna oferta**
- **Tania utylizacja po okresie eksploatacji**
- **Paliwo znaczenie bezpieczniejsze od LPG czy benzyny**
- **Czas tankowania CNG (5-10 minut) może być porównywalny z ON (konfiguracja stacji CNG)**

Słabe strony CNG

- **Dedykowana infrastruktura do tankowania – oferta PGNiG**
- Większa wysokość autobusów
- *Wskazany montaż czujników gazu w obiektach serwisowych z wydajną wentylacją*
- Organizacja tankowania (dla szybkiego napełniania)
- *Wyższa o 5-15% cena zakupu taboru w porównaniu z dieslem*
- Dodatkowe inspekcje butli CNG
- Zasięg autobusu na jednym tankowaniu 300-500 km niezmienny w czasie życia pojazdu

Słabe
strony

Możliwości dla CNG

- Wieloletnia strategia rozwoju CNG i LNG – korzystne kontrakty wieloletnie
- **Możliwości wsparcia finansowego – programy funduszu niskoemisyjnego i NFOŚ**
- Programy promocyjne koncernów motoryzacyjnych
- Rozwój wykorzystania paliw alternatywnych
- Przyszłościowe wykorzystanie biometanu

Możliwości

Zagrożenia dla CNG

- Obawa pasażerów przed autobusami gazowymi
- Niechęć kierowców do CNG

Zagrożenia

Podsumowanie:

**CNG to najlepsza
alternatywa na najbliższe
15 lat**

Czy istnieją pojazdy zeroemisyjne?

- TAK.....gdy bierzemy pod uwagę:
  - Tylko miejsce użytkowania
  - Zmniejszenie zasięgu nawet do 40% nominalnego w trakcie mrozów i upałów
- NIE ....gdy w rzeczywistych rozwiązaniach weźmiemy pod uwagę :
  - **nienormowaną emisję spalin** z ogrzewaczy na olej opałowy do 20 litrów na 100km (autobus 18m) przy - 10°C
  - Źródła energii, produkcję i dystrybucję w Polsce

DYWERSYFIKACJA
NAPĘDÓW!
MOŻLIWOŚĆ WYBORU!

Polityka komunikacyjna miast europejskich:

Paryż, Madryt, Ateny oraz Meksyk będą eliminować pojazdy z silnikami Diesla do 2025 roku

komunikat burmistrzów podczas spotkania C40, zrzeszającego 86 miast z całego świata w celu walki z emisją gazów cieplarnianych - Meksyk 2 grudnia 2016

/Mayors of Paris, Mexico City, Madrid and Athens Sign Air Quality Declaration at C40 Mayors Summit

http://www.c40.org/press_releases/daring-cities-make-bold-air-quality-commitment-to-remove-all-diesel-vehicles-by-2025/

Paryż:

RATP do 2025 roku wymiana 100% floty na autobusy zasilane paliwami alternatywnymi

4 500 autobusów!

Polityka komunikacyjna miast europejskich: Eliminacja silników Diesla

Bruksela: od 2015 roku nie są zamawiane już autobusy z silnikiem Diesla, zamawiane są tylko z napędem CNG

Oslo: do 2020 wszystkie autobusy będą napędzane paliwami odnawialnymi (w tym biogaz)

Malmo: dominacja autobusów CNG (w tym biometan CBG) – testowa eksploatacja 24m BRT na CBG

Czechy – autobusy CNG: Brno (100 szt., czyli 1/3 całej floty), Ostrawa (ostatni zakup 105 sztuk):

Litwa: 9 miast, w tym największe Wilno i Kłajpeda – autobusy na CNG z planem wykorzystania 15 lat 1,5 mln km/autobus

Madryt: miasto bez napędu dieslowskiego w komunikacji miejskiej obecnie 50% CNG

Polityka komunikacyjna miast polskich

Miasta z komunikacją opartą m.in. o autobusy CNG:

Tychy, Radom, Gdynia, Rzeszów, Częstochowa, Warszawa, Zamość, Przemyśl, Dębica, Słupsk, Kraków, Toruń, a także prywatni przewoźnicy: Transgór S.A. (Mysłowice), Transgór S.A. (Trzebinia)

Oprócz zbiorowego transportu miejskiego napędy gazowe wybierają firmy usług komunalnych np.:

- MPO Warszawa,
- MZGK Tarnów
- ALBA
- PGKM Śrem

i in.

Źródło: PKM Tychy

- **Stacja CNG - inwestycja PGNiG OD** dla klienta strategicznego np. zakładu komunikacji miejskiej (może być grupa firm komunalnych) – **inwestycja PGNiG rozliczana w cenie paliwa CNG**
- Optymalizacja tankowania w okresie nocnych postojów pojazdów (tankowanie wolne) oraz tankowania szybkiego
- **Klient strategiczny otrzymuje gwarancję dostaw oraz ceny CNG** w powiązaniu z ceną oleju napędowego (parytet). Parytet jest uzależniony od pobieranego wolumenu
- Klient strategiczny jest operatorem stacji CNG i **otrzymuje prowizję od sprzedaży CNG dla klientów zewnętrznych**
- Opcja: **Porozumienie z miastem/gminą o zastosowaniu specjalnych warunków cenowych** klienta strategicznego dla innych podmiotów komunalnych oraz świadczących usługi komunalne na rzecz miasta/gminy.

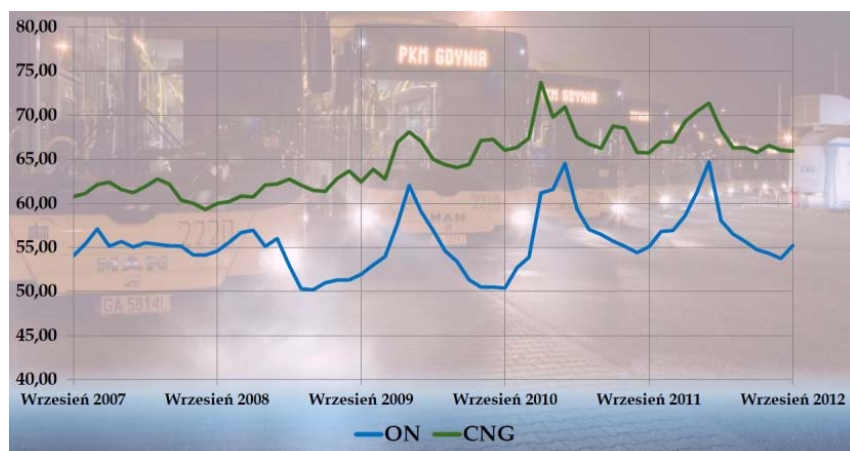

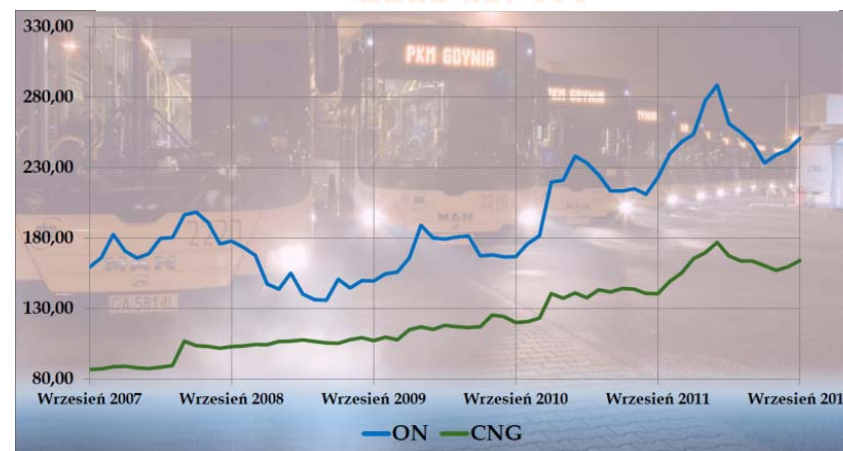
Opłacalność inwestycji – analiza indywidualna

- **Konsumpcja paliwa:**
  - Zużycie Nm³ CNG większe o 11% ÷ 31% od liczby litrów ON /100km /PKM Gdynia/

Przyjmujemy różnicę 25%

OSZCZĘDNOŚĆ 36%*
*BRAK AKCYZY

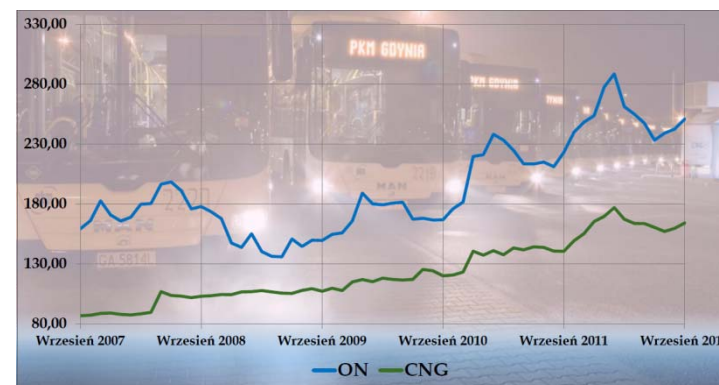
Analiza wyników eksploatacyjnych autobusów w PKM Gdynia /Prezes Kazimierz Gałkiewicz/ w latach 2007-2012

Aspekty ekonomiczne 2/2

- **Cena autobusu:**
  - Autobus zasilany ON tańszy o 10% od autobusu zasilanego na CNG
- **Koszty eksploatacji i obsługi:**

CNG = Olej napędowy w Euro VI
- **Cena paliwa:**
  - Orientacyjny parytet 75% ceny hurtowej ON
  - Brak kosztów AdBlue (3-5% kosztów paliwa)

Wsparcie finansowe?

- Dofinansowanie z funduszu transportu niskoemisyjnego
- Dofinansowanie z NFOŚ
- Kredyty z umorzeniem WFOŚ

**SPEŁNIONY WARUNEK NIŻSZEGO KOSZTU
WZKM !
EKOLOGIA GRATIS**

Dziękujemy za uwagę

**PGNiG partnerem
komunikacji miejskiej**